

Zienswijze op internetconsultatie "Stikstofgebruiksnormen en aandachtsgebieden stikstof", vanuit Zuid Limburgs perspectief

Positief is dat Zuid-Limburg niet meer aangewezen wordt als aandachtsgebied voor oppervlaktewater. In Zuidelijk Limburg is de bijdrage van de landbouw aan de N & P vracht slechts 1,5 a 1,6% van de totale vracht.

Dat is ruim onder de grens voor significantie (19%) die door de EU gesteld wordt.

Echter Nederland rekent alleen de nationale vracht hierin mee en komt daarmee op een fors hoger percentage maar ook nog onder de 19%.

Hiermee kom ik bij mijn eerste punt van kritiek.

1) Nederland heeft praktisch geen invloed op het beleid in Vlaanderen, Wallonie en Nordrein Westfahlen. Het zou beter zijn om de Buitenlandse vracht wel mee te nemen in de berekening van de significantie van de (Nederlandse) landbouw op waterkwaliteit.

Of als alternatief om het surplus van de nutrienten van het inkomend water te verminderen bij de gemeten waterkwaliteit in Nederland.

Of als derde alternatief de norm voor het Nederlandse water gelijk trekken met de kwaliteit van het water in het buitenland, indien dat de norm al overschreidt,

2) Het volgende punt van kritiek is het aggregatieniveau. De bedoeling is om individuele KRW lichamen aan de norm te laten voldoen.

Het zou in beginsel dus logischer zijn dat ook per KRW lichaam bepaald werd of een gebied aandachtsgebied is of niet.

Echter als dit per direct aangepast zou worden zou Zuid-Limburg vermoedelijk (onterecht) grotendeels aangewezen worden als aandachtsgebied.

De wateren waarbij de belasting met name uit het buitenland komt, zouden dan waarschijnlijk toch aangewezen worden omdat nu alleen de nationale vracht berekend wordt (1)

Riool(waterzuiveringen) en industrie hebben in Zuid Limburg een grote invloed op de waterkwaliteit, maar die lozen op een beperkt aantal KRW lichamen.

In bv de Voerstreek zelfs geen/nauwelijks riool laat staan rioolwaterzuivering.

Veel te hoge concentraties aan de andere kant van de grens kunnen stroomafwaarts in Zuid Limburg niet teniet gedaan worden.

Samenvattend: aggregatieniveau aanpassen per KRW lichaam, maar pas als punt 1 ook aangepast is.

Dan nog een postief punt: de waardering van grasland en de realisatie dat grasland in uitspoelingsgevoelige gebieden juist behouden moet blijven zodat andere teelten ook mogelijk zijn.

Om dat te steunen is er een lichte verruiming van de bemestingsnorm voor grasland met beweiding voorzien. Echter nu volgt het derde punt van kritiek.

3) Die verruiming zal niet voldoende zijn om grasland op droge zand- en lossgrond te behouden.

Tegenover de kleine verruiming staat het vervallen van derogatie en extra eisen aan graasdierhouderij.

Denk hierbij aan de stallendeadlines voor melkvee in Noordbrabant en Limburg en een dreigende extra eis voor grondgebondenheid.

Deze verzwakken de concurrentiepositie van met name melkveehouderij op de grondmarkt.

Immers het verdienvermogen per hectare grond komt onder druk bij een (strenge) norm voor grondgebondenheid; minder koeien moeten de pacht-/ hypotheekkosten dragen.

Ook de eis voor investering in stallen waarvan onzeker is of ze voldoen (reductie wordt bv niet meegerekend in Aeries monitor) helpt de concurrentiepositie van melkveehouderij niet.

Als oplossing zou mogelijk een graslandnorm geïntroduceerd kunnen worden voor uitspoelingsgevoelige teelten in de lossregio.

Dus per hectare uitspoelingsgevoelige teelt moet er gras op eigen bedrijf zijn of gecontracteerd op een ander bedrijf in de lossregio.

Op die manier kan er een balans tussen uitspoelingsgevoelige gewassen en grasland ontstaan.

Eventueel kunnen naast gras ook andere gewassen zoals luzerne hierin meetellen.

Op het moment dat er doelsturing komt op basis van Nmin metingen, zou de oppervlakte benodigd gras hierop kunnen worden afgestemd.

Bij lage Nmin op uitspoelingsgevoelig gewas is dan minder grasland ter compensatie nodig.

4) Vierde kritiekpunt is dat heel stellig wordt geschreven dat waterkwaliteit in lossgebied niet voldoet en zal voldoen.

De waterkwaliteit in het lossgebied wordt anders dan in de rest van Nederland in het bodemvocht gemeten, niet in grondwater.

Dit is niet helemaal hetzelfde, bovendien zijn er verschillende meetmethoden met fors verschillende uitkomsten.

Water Maatschappij Limburg, meet volgenens een andere methode (DSG).

Zij is er wel van overtuigd dat de waterkwaliteit in de grondwaterbeweschermingsgebieden doorgaans aan de norm voldoen.

Wellicht is ook buiten die gebieden de kwaliteit gunstiger dan dat uit het LMM (b)lijkt.

Bovendien zie je dat de waterkwaliteit onder derogatiebedrijven sinds het begin van de metingen (2006) sterk verbeterd is.

Onder derogatiebedrijven voldoet het bodemvocht zelfs volgens LMM meestal aan de norm.

Uitzonderingen zijn extreem droge jaren, echter dan wordt er waarschijnlijk ook nauwelijks water aan het grondwater toegevoegd.

In feite zou je de nitraatmetingen op loss een correctiefactor moeten meegeven met het neerslagoverschot van het betreffende jaar.

Als bv een jaar er een neerslagoverschot is van 300 mm dan zou die nitraatmeting 3 keer zo zwaar moeten tellen dan bij een neerslagoverschot van 100 mm.

Het duurt bij loss immers vele jaren voordat het grondwater bereikt wordt.

In die tijd zal het water zich mengen, dus is een meerjarige gewogen gemiddelde wellicht nauwkeuriger qua voorspelling.

PS: diverse cijfers zijn afgeleid uit: Landelijke bronnenanalyse nutriënten regionale oppervlaktewaterlichamen Kaderrichtlijn Water, Peterr Schipper e.a., juni 2025